

REFERAT § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget d. 05-03-2020

Mødedato Torsdag d. 05. marts 2020 kl. 17:00

Mødested Kantinen, Prøvestensvej 52, 3000 Helsingør

Mødedeltagere --, ? -, ? -, Kim Dahl Eriksen, Torben Lund Kudsk (Fravær), Sune Grollov, Johannes Jakobi Pedersen, Ronny Iversen (Fravær), Claus Bo Frederiksen, Tobias Johan Sørensen (Fravær), Christian Ege Jørgensen, Kåre Albrechtsen, Helle Øelund (Fravær), Malthe Jacobsen, Christian Holm Donatzky, Daniel Boalth Petersen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering: Velkommen.....	4
Orientering: Præsentation.....	5
Orientering: Tema: Verdensmål og klima.....	7
Orientering: Plan for Klima og bæredygtighed i Helsingør Kommune.....	12
Orientering: Skabelon til et virkemiddelkatalog.....	13
Beslutning: Forslag til mødeplan for 2020/2021.....	16
Orientering: Næste møde.....	18
Eventuelt.....	19
Godkendelse af referat.....	20

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Erhvervs- og industriforeningen har meldt afbud men udpeger en deltager til senere.

Movia har takket nej, men deltager som gæst ved mødet om transport.

Ungerådet har takket ja, men mangler at udpege medlem.

Dagsordenen godkendt uden kommentarer.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 2: Orientering: Velkommen

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Velkommen v. formanden Daniel Boalth Petersen.

Indstilling

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Formanden Daniel Boalth Petersen bød velkommen og takkede de deltagende for fremmødet.

Der blev kort redegjort for formålet med et § 17, stk. 4 udvalg, der alene er rådgivende.

Klimaudvalgets arbejde, der skal afsluttes før sommerferien 2021, forventes at munde ud i et virkemiddelkatalog med muligheder for klimaindsatsen.

Hensigten med udvalgets brede sammensætning er dobbelt: Dels at deltagerne bidrager med udgangspunkt i den organisation, de hver især repræsenterer, dels at man opnår en bred inddragelse på tværs af sektorer.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 3: Orientering: Præsentation

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Kort præsentation af deltagerne.

Sagsfremstilling

Daniel Boalth Petersen (A)

Christian Holm Donatzky (B)

Malthe Jacobsen (Ø)

Helle Ølund (Danmarks Naturfredningsforening, Helsingør)

Kåre Albrechtsen (Region Hovedstaden, Copenhagen Electric)

Christian Ege Jørgensen (Rådet for Grøn Omstilling)

Tobias Johan Sørensen (CONCITO)

Claus Bo Frederiksen (Forsyning Helsingør)

Ronny Iversen (Fagbevægelsens Hovedorganisation/LO Hovedstaden)

Johannes Jakobi Pedersen (Ingeniørforeningen IDA)

Sune Grollov (Synergi)

Torben Lund Kudsk (FDM: Lokalområde 13, kreds 4)

Kim Dahl Eriksen (Dansk byggeri Nordsjælland)

? - (Erhvervs- og industriforeningen)

? - (Ungerådet)

(Movia) Har afslået, men deltager gerne som gæst, når transport drøftes.

Administrative medlemmer:

Kim Jørgensen, Teknisk direktør

Pia Holm Nielsen, Centerchef By, Land og Vand

Michael Christensen, Centerchef, Økonomi og Ejendomme

Karen Marie Pagh Nielsen, Chefkonsulent

Anna Middelboe, Studentermedhjælper

Mathilde Johanne Cordua, Studentermedhjælper

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Alle deltagerne præsenterede sig kort med navn og organisation.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 4: Orientering: Tema: Verdensmål og klima

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Formålet med Klimaudvalgets første møde er at skitsere rammerne for arbejdet i udvalget de kommende år og bidrage til opbygning af fælles viden om klima og klimæløsninger hos udvalgets medlemmer. Dette punkt forventes at bidrage hertil.

Sagsfremstilling

Der er inviteret to gæster til at opdatere udvalget om mødets hovedtema ”Verdensmål og klima”. De to gæster er Lotte Hansen og Hans Henrik Lindboe.

Lotte Hansen er partner i Hansen & Ersbøll Agenda, der arbejder med verdensmålene i virksomheder og kommuner. Lotte er ekspert i udvikling af kreative og strategiske koncepter og stifter af bevægelsen ”IloveGlobalGoals”, der har til formål at gøre verdensmål til hverdagsmål ved at udbrede dem til alle og enhver. Hun er cand.scient.pol. og journalist. - Tidligere har Lotte arbejdet som pressechef, erhvervsredaktør på Politiken og politisk kommentator på både TV og i skrevne medier.

Hans-Henrik Lindboe er partner i Ea Energianalyse. Hans Henrik og Ea Energianalyse har bistået Helsingør Kommune med udarbejdelsen af Plan for Klima og Bæredygtighed i Helsingør Kommune 2020-2030 (2019) og har netop (marts 2020) leveret et notat om forlængelse af reduktionsstien i kommunens klima- og bæredygtighedsplan frem mod 2045.

Hans Henrik har 30 års erfaring som energiplanlægger og energistrategisk konsulent for bl.a. EU, den danske regering og en lang række kommuner og virksomheder.

Lotte Hansen vil give en ”indflyvning” til udvalgets arbejde med en præsentation om, hvordan en kommune kan arbejde med især de klima-relaterede verdensmål. Hans-Henrik vil belyse rammerne for at løse udfordringer med at reducere CO2-udledningen, nationalt og lokalt (i Helsingør Kommune).

Indstilling

Center for By, Land og Vand indstiller

at orientering foretages.

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Lotte Hansen, partner i Hansen & Ersbøll Agenda og stifter af bevægelsen IloveGlobalGoals præsenterede sig selv og sin virksomhed.

Lotte Hansen kommenterede positivt på kommunens Plan for klima og bæredygtighed 2020-2030, men understregede, at det vanskelige bliver at få borgerne og virksomheder med. Det er netop den vinkel, hun selv beskæftiger sig med i sit arbejde med Verdensmålene: "Hvordan man kommer ind i folks køkkener".

En anden vigtig kommentar til Helsingør Kommunes plan er, at vi i virkeligheden bør arbejde med at reducere drivhusgasudledninger fra hele værdikæden, altså også fra forbrug/produktion og ikke kun måle på det direkte el- og varmeforbrug i bygninger samt transport. Lotte er opmærksom på, at Helsingør Kommune i sin CO2 opgørelse, følger de retningslinjer, som EU og den danske centraladministration udstikker. Men uanset dette, bør vi inddrage såvel den sociale og økonomiske dimension som miljøet.

Hvis vi ønsker at blive klogere på, hvordan vi i højere grad kan inddrage 'den menneskelige dimension' i klimaplaner og - handlinger, kan vi hente inspiration i professor Katherine Richardsons bog 'Hvordan skaber vi bæredygtig udvikling for alle?' Her inddrages også den del af de 17 verdensmål, som omfatter eksempelvis ulighed, fattigdom, køn osv.

Lotte Hansen advarede imod at bruge målene til en form for endeløs kortlægning. Målene skal bruges, hvor man kan gøre en forskel, herunder til at sikre inklusion, involvering og opfølgning i bred forstand. Medafsenderskab og borgerinvolvering bør tages endnu mere alvorligt. Verdensmål skal blive til hverdagshandlinger. For eksempel bør vi tænke virksomhederne og borgerne ind i indsatser fra starten, således eksempelvis allerede i udbudsfasen af en bygherreaftale.

Hans-Henrik Lindboe, partner i Ea Energianalyse belyste de EU- og nationale rammer og klimamål, som Helsingør Kommune skal spille ind i.

Hans-Henrik satte fokus på energiscenarier, der skitserer hvilke energiformer, vi skal bruge i fremtiden. Generelt viser scenarierne, at energiforbruget vil være faldende, grundet mange års fokus på energieffektivisering og -besparelser. Sol- og vindenergi er blevet billigere. Fortsat øget elektrificering er helt afgørende for, at vi kan komme i mål. Det handler i høj grad om at bruge noget andet end kul, olie og gas. Naturgas er ikke så "naturligt", som det lyder. Det skal også udfases, og så meget som muligt før 2030. Det er i den forbindelse et problem, at gassen i øjeblikket er billig.

70 % målet er stærkt. Det tager udgangspunkt i basisåret 1990. Men dette år var ekstremt vådt, hvilket betød at vi slukkede for mange af vores kuldrevne kraftværker, fordi der blev produceret masser af vandkraft i Norge. Så med 1990 som basisår, er det ekstra vanskeligt at nå klimamålet.

Biomasse får voksende kritik. Det skyldes at der udledes CO2 når vi brænder biomasse, Selvom planterne i teorien har optaget CO2 tidligere i deres 'liv', så sker der en tidsforskydning, og der er ikke tale om et CO2 neutralt brændsel.

Scenarierne viser, at de affaldsfyrede anlæg skal være de eneste som udleder CO2 i fremtiden, hvis vi skal leve op til vores klimamål i 2030 og 2050.

Hans-Henrik Lindboe har sammen med Dansk Industri set på, hvordan vi skaber grøn vækst, samtidig med at vi har et klimavenlig energiforbrug. Analyserne viser, at det billigste vi kan gøre rent samfundsøkonomisk, er at elektrificere busdriften.

Hans-Henrik Lindboe pointerer, at transportsektoren faktisk ikke så svær at omstille, som folk ofte siger. Det skyldes, at vi i virkeligheden har teknologierne klar. Spørgsmålet er bare, hvordan får vi folk med på løsningen (som i øjeblikket er dyrere). Dét er opgaven!

Analysen viser også, at 90% af alle bilerne, som bliver solgt i 2030, bør være elbiler, hvis vi skal nå målsætningen om 1 mio. elbiler i 2050. Dermed vil der ske en fordobling af elforbruget mod 2030.

Ea Energianalyse har lavet beregninger på, hvad det vil koste at omstille energisektoren. Prisen vil være ca. 200 mia. kr. over en 20-årig periode.

Men dette skal ses med en formodning om, at udgiften bliver betalt hjem igen. Det forventes, at hele energisektoren bliver billigere at drive på sigt.

Hvis prisen på de 20 mia. kr. uddeles efter befolkningstal på de danske kommuner, vil det potentielt koste Helsingør Kommune lidt mindre end 2 mia. kr. I virkeligheden vil det være knapt så højt, da Helsingør Kommune i forvejen ligger lavere m.h.t. CO2 udledning end gennemsnittet.

For at nå målet, vil vi skulle udsortere al plastik i affald og satse på Carbon Capture Storage. Der tales meget om Power to X, hvor man kan bruge energien i elektricitet til fx transport. Hvis vi ønsker at implementere Power-to-X som transportbrændstof vil det koste et sted imellem 12-14 kr./liter, så det vil samfundsøkonomisk være utrolig dyrt.

Efter at have bistået Helsingør Kommune med udarbejdelsen af Plan for Klima og Bæredygtighed 2020-2030, mener Hans-Henrik at der er fire områder, som især giver udfordringer for kommunen. Det drejer sig om:

1. Transportsektoren
2. Omstilling af kraftvarmeværket væk fra biomasse
3. Omstilling af olie- og gasfyr til varmepumper.
4. Udvidelse af fjernvarmenettet. Dette er svært, idet gassen er utrolig billig for tiden, hvilket også indebærer, at det også er vanskeligt at få samfundsøkonomi i projektet.

Hans-Henrik Lindboes anbefalinger til Helsingør Kommune er flg.:

1. Omstil busdriften til el.
2. Vær proaktiv med planlægning af ladestander-infrastruktur. Samarbejde med nabokommunerne om dette er smart.
3. Tag fat på udfordringen med rumvarme og biomasse. Medmindre man kun bruger biomasse fra nærområderne (hvilket næppe er muligt), er biomasse ikke bæredygtigt.
4. Kommunen skal arbejde på så hurtigt som muligt at få private til at udfase olie- og naturgasfyr.
5. Der er et behov for en ny samlet varmeplan, hvor naturgas ikke er en del af løsningen. Kommunen bør stoppe med at bruge naturgas.

Hertil kommer, at Christiansborg skal på banen for at lave ændringer i rammevilkårene, så det bliver en god forretning for både borgere og virksomheder at omstille til bæredygtig energi.

Endelig gælder det generelt, at beregninger for omstilling i landbruget viser, at vi ikke kan gøre særlig meget på området (måske kun 15% drivhusgas reduktion). Det er vanskeligt at ændre, så længe vi har 4 gange så mange svin i Danmark, som der er mennesker.

Spørgsmål, kommentarer og diskussion

Der var en kommentar i forhold til udtagning af lavbundsjord, hvor vi hidtil har undervurderet størrelsen af det areal, der er behov for at udtage.

Hans-Henrik Lindboe fastslog, at den problemstilling med lavbundsjord hører ind under LULUCF-reguleringen. Dette betyder ikke noget for Danmark, da vores 70% mål ses som strammere end EU's rammemål.

Der blev spurgt til, hvordan får vi borgerne med? Det er igen dem, som skal betale. Kan vi ikke gøre det mere attraktivt at handle bæredygtigt?

Lotte Hansen: Det skal altid kunne betale sig for borgerne. Og det skal være let at handle bæredygtigt. Vi skal f.eks. tilbyde lejeordninger og leasing meget mere. Lotte Hansen har lavet undersøgelser blandt borgerne for at finde ud af, hvad, der er afgørende for borgernes handling. Økonomi er nr. 1., miljøbesparelser er nr.2. Derfor er det også vigtigt at tydeliggøre, hvad man egentlig kan spare miljøet for.

Hans-Henrik Lindboe: Borgernes valg af energiform afhænger også rigtig meget af, hvad installatørerne fortæller og/eller anbefaler borgerne. Dette er baseret på en undersøgelse, der snart kommer på gaden.

Det blev tilkendegivet, at borgerne er generelt positive over for at skifte til fjernvarme. Men hvis man regner på det, så vil de komme til at betale lidt mere i forbruget end hvis det var naturgas.

Det blev anbefalet at lytte til Lotte Hansens råd om inddrage produktion og forbrug i CO2 opgørelserne. Og så bør kommunen få lavet en kommunale varmeplan snarest. Sådan at borgerne ved, om de bør have varmepumper eller fjernvarme. varmepumperne duer f.eks. ikke der, hvor husene ligger for tæt.

En kommentar berørte vigtigheden af energirenovering af boliger, hvor kommunen kan have en rolle med at informere og vejlede. Kommunen selv kan som regel også med fordel renovere egne ejendomme, f. eks. igennem et såkaldt ESCO projekt.

Det blev foreslået, at kommunen kunne få en stor CO2 besparelse ved at udbrede andelstankegangen meget mere - til alle borgerne/organisationer.

Fraværende:

Helle Øelund

Tobias Johan Sørensen

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 5: Orientering: Plan for Klima og bæredygtighed i Helsingør Kommune

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Formålet med dette dagsordenspunkt er at give en orientering om Helsingør Kommunes Plan for Klima og Bæredygtighed 2020-2030, der blev vedtaget af byrådet i december 2019. Samtidig vil udvalget få en forståelse af den ramme, som udvalget med sit virkemiddelkatalog skal spille ind i.

Sagsfremstilling

I Plan for Klima og Bæredygtighed 2020-2030 fastlægges det overordnede mål og 11 delmål for HKs klimaindsats. Af planen fremgår også forslag til indsatser og handling, men disse forslag er ikke udtømmende for de muligheder, der er. Hertil kommer, at nye handlemuligheder vil vise sig, ligesom de i planen beskrevne forslag i nogle tilfælde vil vise sig at være uhensigtsmæssige eller vanskelige at gennemføre.

Handlingsplanen indeholder budget for indsatser de første 4 år. Hertil kommer den klimapulje, som byrådet ligeledes besluttede at afsætte i december 2019.

Udvalgets arbejde med et virkemiddelkatalog vil bidrage til at opfylde målene i klima/bæredygtighedsplanen, bl.a. ved at give et grundlag for at prioritere indsatserne i klimapuljen de kommende år.

Indstilling

Center for By, Land og Vand indstiller

at orientering foretages.

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Punktet blev udsat til næste møde.

Fraværende:

Helle Øelund

Tobias Johan Sørensen

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Bilag

Plan for klima og bæredygtighed 2020-2030

Punkt 6: Orientering: Skabelon til et virkemiddelkatalog

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Klimaudvalgets arbejde forventes at resultere i et virkemiddelkatalog. Formålet med dette punkt er at træffe beslutning om en skabelon, der kan anvendes som ramme for udvalgets arbejde hen i mod udvalgets slutresultat i form af et virkemiddelkatalog.

Sagsfremstilling

Foruden en introduktion foreslås virkemiddelkataloget at indeholde tiltag fordelt på fire grupper: bygninger, transport, byudvikling og tværgående indsatser.

Virkemidlerne rubriceres i de fire grupper.

For hvert af de enkelte virkemidler, der foreslås, skal så vidt muligt beskrives:

Navn på virkemiddel

- a. Beskrivelse af virkemiddel, beskrivelse af hvordan det kan relateres til klimaplanen
- b. Målgruppe
- c. Aktører/partnerskaber
- d. Forudsætninger
- e. Økonomi
- f. Tidshorisont
- g. Effekt
 - a. CO₂
 - b. kWh
 - c. Afledte effekter (beskæftigelse, værdiforøgelse, renere luft/partikel forurening, etc.)

Når udvalget foreslår virkemidler, vil administrationen forsøge at udfylde skemaet med svar, til dels baseret på input fra udvalgets medlemmer.

Der ønskes en drøftelse af forslaget til virkemiddelkataloget og input modtages gerne. Endvidere modtages forslag til oplægsholdere, der kan inspirere udvalget på de kommende møder.

Indstilling

Center for By, Land og Vand indstiller

at orientering foretages og virkemiddelskabelonen drøftes.

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Karen Marie Pagh Nielsen præsenterede skitsen til udvalgets slutprodukt: et virkemiddelkatalog. Vi skal huske, at virkemiddelkataloget skal sættes i relation til Plan for klima og bæredygtighed 2020-2030.

Der var positive kommentarer til skabelonen. Det blev samtidig foreslået, at det kunne være fint med en form for forum, hvor vi kan dele ideer og input til skabelonen.

Sekretariatet vil gå videre med det forslag.

Det blev understreget, at kommunen bør være eksemplet som går foran med virkemidler rettet imod kommunens egen virksomhed.

Karen Marie Pagh Nielsen: Det har altid været kommunens intention at gå foran. Eksempelvis er målet (i Klima- og bæredygtighedsplanen) for energibesparelser i kommunale ejendomme højere end i private boliger, ligesom omstillingen af kommunale biler forventes at gå hurtigere end den private bilpark. Det fremgår også som en indsats i Klima- og bæredygtighedsplanen, at vi skal have en egentlig varmeplan og i øvrigt også en plan for udfasning af biomassen.

Det blev foreslået, at virkemiddelkataloget kommer til at indeholde et punkt som hedder: "Hvad koster det for borgeren, og meget de kan spare".

Pia Holm Nielsen: Det kan være et forslag i virkemiddelkataloget.

Hans-Henrik Lindboe: Husk at vi skal have installatørerne med! Måske endda lave et punkt på virkemiddelkataloget om, at vi skal huske at have installatørerne med.

Lotte Hansen: Nudging er bedre end information! Der skal også være plads til noget innovativt. Der skal være rum for understøttelse af nye forretningsmodeller, herunder andelstanken. Historierne er vigtige! Vi skal passe på, ikke at være for afsenderfokuseret.

Generelt fra formand, Daniel Boalth Petersen: Der er "påkrævet" ja-hat i dette klimaudvalg. Der er stort set ingen grænser for, hvad vi kan foreslå i virkemiddelkataloget.

Hans-Henrik Lindboe: Forslag om at få en af de kommuner ud (fx Roskilde), som allerede har omstillet busserne i deres kommune til el.

Selvom fokus i kataloget nok bør være på at få fat i de "private lommer", dvs. få overbevist borgerne, så må vi ikke glemme sådan noget som omstilling af busserne.

Fraværende:

Helle Øelund

Tobias Johan Sørensen

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Bilag

Virkemiddelkatalog skitse

Punkt 7: Beslutning: Forslag til mødeplan for 2020/2021

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Forslag til mødeplan for Klimaudvalget 2020/2021.

Udvalget skal beslutte om mødeplanen kan godkendes.

Sagsfremstilling

Mødeplan for Klimaudvalget er følgende:

Den 4. juni 2020 - 2. udvalgmøde – Bygninger

Den 1. oktober 2020 – 3. udvalgmøde – Transport

Den 11. februar 2021 – 4. udvalgmøde – Byudvikling

Den 3. juni 2021 – 5. udvalgmøde - Virkemiddelskatalog

Indstilling

Center for By, Land og Vand indstiller

at mødeplanen godkendes.

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Der var et ønske om at få mødedatoer på andre hverdage end torsdage.

Ellers ingen indvendinger.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Bilag

Procesplan §17 stk4 udvalget - klima

Punkt 8: Orientering: Næste møde

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Næste møde er planlagt til den 4. juni 2020, hvor temaet er bygninger.

Indstilling

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Orientering blev foretaget.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 9: Eventuelt

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Intet.

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk

Punkt 10: Godkendelse af referat

20/3295

Sagen afgøres i:

§ 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget

Indledning

Referatet fremsendes efterfølgende til godkendelse.

Beslutninger § 17 stk. 4 udvalg - Klimaudvalget den 05-03-2020

Fraværende:

Tobias Johan Sørensen

Helle Øelund

Ronny Iversen

Torben Lund Kudsk